

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Limburg

Parkje van het landhuis Obbeek

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel:	Parkje van het landhuis Obbeek
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Heusden-Zolder
Deelgemeente:	Heusden
Bron:	Schepping: 2014-08-18 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134638
Coördinaten:	Breedte: 5.25622256568 Lengte: 51.0263853975

Primaire tekst

Parkje in landschappelijke stijl, geopend op het landschap, met vijver en moestuin, uit de tweede helft van de 19de eeuw, bij een neoclassicistisch landhuis, gegroeid uit een oudere boerderij.

Het landgoed ligt ten zuiden van de weg van Lummen naar Helchteren (de huidige Kanaalstraat) in het gehucht Ubbersel, in de vallei van de Mangelbeek. Ferraris (1774-1775) geeft ten noorden van de beek en van een erbij aansluitende schans, losstaande gebouwen bij waterpartijen. Het huis werd als jachthuis midden 18de eeuw gebouwd door Chares Antoine de Horion. 'Weduwe Mathijs Dehorion', rentenierster te Hasselt staat in 1844 ten kadaster als eigenares genoteerd voor het huis (nummer 1074), een dreef, (nummer 1069), de gracht (nummer 1076 en 1075, als vijver), boomgaard, tuin en bos. Het omgracht goed blijft ongewijzigd tot 1851, als een deel van het gebouw wordt gesloopt. In 1885 worden er percelen samengevoegd, vermoedelijk naar aanleiding van de aanleg van het landschappelijk parkje.

De Dépôt-kaart (terreinopname 1868, uitgave 1877) toont hoe dit parkje binnen de vierkante gracht is gelegen en hoe er over de gracht een 800 meter lange dreef loopt naar een lustbos ten noordwesten. Daar kruist de dreef axiaal enkele boswegen en op één der kruispunten staat een constructie, vermoedelijk een jachtpaviljoen. Bij de herziening in 1886 is het patroon van de bosspaden vereenvoudigd en staat het vierkant paviljoen op het cirkelvormig kruispunt, in de as van de dreef. Deze configuratie bestaat tot op vandaag, zelfs met het rustiek paviljoen, bekend als het 'Speelhuisje'. Dat ligt op een verhoging in de as van de dreef die de kern is van een nu tot natuurgebied verklaard bos. In 1999 werd, in opdracht van de Afdeling Bos en Groen, beheerder van het in 1997 verworven domein van Soest, voor de *Week van het Bos* met als thema '*Kunst in Het Bos*' een ontwerpwedstrijd voor het Speelhuisje uitgeschreven, in samenspraak met de Vlaamse bouwmeester. Het project van de Nederlandse kunstenaar John Körmeling werd uitgevoerd. Door sloping van het dak en het gebinte en door de gedeeltelijke afbraak van de muren werd van het Speelhuisje een gewilde ruïne gemaakt. Tegen de voorgevel werd een overdekt terras in aluminium gebouwd, zodat de schuilfunctie behouden blijft. In de zijgevel vangt een zuil, eveneens van aluminium, de geruïneerde zijgevel op. Het landgoed met dreef is nog steeds omgeven met boomgaard, weilanden, bomensingels en uitgestrekte bossen.

Vandaag is het huis toegankelijk vanaf de Obbeekstraat via een brug over de omgrachting en een eenvoudig inrijhek van witgeschilderd smeedijzer tussen vierkante pijlers van baksteen met deksteen en zware vuurpot en van hardsteen. Het heeft vierkant stijl- en regelwerk, ronde spijlen en korte tussen pijltjes eindigend op zwart geschilderde lanspunten.

Het landgoed is ook vanaf de Kanaalstraat bereikbaar langs de ongeveer 50 jaar geleden verjongde dreef van zomereik (*Quercus robur*) (250-170 cm) tussen de wei en naar de brug over de gracht; een wit geschilderd houten hek tussen vernieuwde hekpijlers van baksteen met bolbekroning van natuursteen verleent toegang. Aan de straat is de inrit aangegeven door twee lage

ronde kettingpijlers van hardsteen op een vierkante basis en met een gesokkelde bol als bekroning. Het zelfde model troffen we ook in Meylandt aan. Volgens de 17de-eeuwse emblematiek (Otto Venius, *Emblemata sive symbola*, 1624) was het beeld van een bol op een kubus het symbool voor rust en otium, maar ook van een goed heerser. Verklaart dit misschien de talrijke hekpijlers (uitgelengde kubussen) met bolbekroning aan de ingang van kasteelparken en buitenhuizen?

De dreef loopt, zoals voorheen verder in het uitgestrekte bos aan de overkant van de straat, naar het Speelhuis. Parallel ermee, aan de andere kant van de weide, loopt een tweede dreef.

Op het omgracht perceel staat het eenvoudig landhuis met flankerende bijgebouwen en een voorhof in kiezel. De achtergevel werd midden twintigste eeuw voorzien van een kleine uitbouw op de begane grond. Naast en achter het huis strekt zich een grasveld uit met bomengordel en groepjes van bomen. Mooie tamme kastanje (*Castanea sativa*) in de voortuin. Op het grasveld achteraan staat een glazen bol of pauwenspiegel, een unicum in deze inventaris.

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: van den Bossche, Herman

Datum: 2006

Titel Text: Parkje bij het Obbeekhof

Grafische documenten

Twee kettingpalen markeren de dreef vanaf de Kanaalstraat, naar het hof te Obbeek in Heusden-Zolder. (De Maegd, Christiane, 01-01-2006, ©Vlaamse Gemeenschap)

De pauwenbol in de tuin van het Obbeekhof. (Defresne, Serge, 01-01-2006, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Limburg, Primitief plan door J.C. Quadvlieg; Verzamelkaart gedateerd 1827.

Kadasterarchief Limburg, Opmetingsschets.

Relaties

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/4091>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120953>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/22501>

Beknopte karakterisering

Datering: vierde kwart 19de eeuw

Typologie: dreven, hekken, kettingpalen, private parken, vijvers